

Johan Rosén
Telefon 08-508 28 914
johan.rosen@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

REMISS OM PROGRAM FÖR UTVECKLINGEN I SÖDERORT

Förslag till beslut

- 1 Tillstyrka programmet med beaktande av de synpunkter som redovisas i tjänsteutlåtandet.
- 2 Justera beslutet omedelbart.

Gunnar Söderholm

Gustaf Landahl

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har i budget för 2009 gett kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram ett nytt program för utvecklingen i söderort. Kommunstyrelsen har nu remitterat ett förslag till program för Söderort som stadsledningskontoret har upprättat.

Bakgrund

Redan 2002 och 2004 antog kommunfullmäktige en vision för söderort (söderortsvisionen). Remissen består av dels ett faktaunderlag, en idé om visionstext samt ett frågeunderlag. Det nya programmet kommer att utgå från befintlig vision men också anpassas till vision 2030 och till förslaget till översiktsplan. Programarbetet skall ske i samverkan med berörda nämnder och bolag.

MILJÖFÖRVALTNINGENS SYNPUNKTER

Inledning

Miljöförvaltningen välkomnar initiativet till revidering av söderortsvisionen. Förvaltningen kan med glädje konstatera att miljö- och hälsofrågorna i förslaget till

program, har fått ett mycket större och en mer genomarbetad utformning jämfört med tidigare visioner för Söderort.

Frågor kring Söderort i remissen

Stadsledningskontoret anser att det finns några frågor som är av vikt att de besvaras under kommunstyrelsens beredning av ärendet. Det gäller dels aktuella specifika områden/aspekter inom söderort dels generella frågor. Förvaltningen har begränsat sitt svar till de frågor som anses ha relevans för miljö- och hälsa.

Aktuella frågor för söderort

Älvsjö- Rågsved/Högdalen-Fagersjö-Farsta.

Ett geografiskt programområde som programmet föreslås ges högsta prioritet är det som omfattar Älvsjö- Rågsved/Högdalen-Fagersjö-Farsta. I utställningsförslaget till översiktsplanen pekas det aktuella området ut där värdefulla grönområden och dess gröna samband särskilt måste studeras vid förändringar. Olika sätt att förstärka svaga natur- och rekreationsavsnitt behöver därför prioriteras enligt förvaltningen. I förslaget till ny länsplan för transportinfrastruktur finns ett antal regionala åtgärds paket för bl a gång- och cykel, miljö och klimat samt ökad konkurrenskraft för kollektivtrafik. Medel från dessa åtgärds paket bör kunna komma detta område till del men även andra delar av söderort och förvaltningen föreslår att det bevakas i det fortsatta arbetet..

Tvärspårväg Syd

I stadsledningskontorets förslag fästs stor vikt vid tillskapandet av en ny tvärspårväg mellan Älvsjö och Flemingsberg. Förvaltningen delar den uppfattningen och kan bara med beklagande konstatera att den inte ryms in i förslaget till länsplan för regional transportinfrastruktur som nu remissbehandlas.

Upprustning av bostäder – energieffektivisering

Stadsledningskontoret föreslår att de renoveringar som planeras inom ramen för den planerade upprustnings satsningen i miljonprogramområdena, genomförs med tydlig miljöprofil. Detta innebär en spjutspetsinriktning som bl a utvecklar ny miljöteknik som senare kommer andra bostäder i Stockholm till godo. Lösningar som innebär energi-effektiviseringar och uppmuntrar till minskad vattenförbrukning är exempel som ska sökas. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har ställt sig bakom förslaget. Detta berör stadsdelar som Skärholmen, Sättra m fl.

Generella frågor

1. Söderort definieras som samtliga stadsdelar söder om Södermalm. Finns det skäl (vilka?) att arbeta med Söderort som en helhet?

Svar: Förvaltningen anser att det finns skäl att arbeta med både mindre delar av söderort och med söderort som helhet. Utifrån ett miljö- och hälsoperspektiv finns det frågor som med fördel hanteras i en större skala såsom t ex frågor om klimatanpassning och

kollektivtrafik. Andra frågor t ex energiteknik med en tydlig spjutspetsinriktning, hanteras bättre i mindre exploateringsområden. Samarbete över kommungränserna kan vara viktigt för gemensamma frågor t ex om Stockholmsregionens gröna kilar som berör flera kommuner i söderort.

2. Vilka åtgärder på det generella planet ser ni som mest angelägna för att uppnå målet om ett Söderort i världsklass?

Svar: De viktigaste åtgärderna är de som minskar den sociala obalansen i Söderort. En kraftfull satsning på förbättrad och utbyggd kollektivtrafik är därvid en mycket viktig del och kan dessutom bidra positivt till att begränsa klimatpåverkan utifrån övergripande styrdokument såsom vision 2030. Här ingår satsningar på GCM-trafik, kollektivtrafik och energieffektivt byggande i kollektivtrafiknära lägen.

3. På vilket sätt kan er organisation/verksamhet bidra till att stärka utvecklingen på Söderort?

Svar: Förvaltningen kan bidra med kompetens inom områden som energi, klimat och generella miljöfrågor i planering, projekt mm.

4. Utifrån stadsdelsperspektivet, lämna förslag på åtgärder som bör prioriteras (SDN bör i huvudsak kommentera sina egna stadsdelar).

Svar: Förvaltningen avger inget svar för denna fråga.

5. I den inre delen av ytterstaden sker nu en kraftig tillväxt av kontorsarbetsplatser och bostäder. Hur påverkar detta de yttre delarna av ytterstaden?

Svar: Förvaltningen avger inget svar för denna fråga.

6. Sambanden mellan olika delar av den södra ytterstaden är begränsad. Har en god utveckling, av t ex arbetsplatser eller förnyelse ett centrum i en stadsdel, positiva effekter för utvecklingen i andra stadsdelar?

Svar: Förvaltningen avger inget svar för denna fråga.

7. I inledningen av arbetet har frågan väckts om att arbetet med Söderort borde koncentreras till de yttre stadsdelarna alternativt till stadsdelar med sämre socioekonomisk situation. Är detta en riktig prioritering?

Svar: Förvaltningen avger inget svar för denna fråga.

8. Finns det anledning att koncentrera sig till vissa stadsdelar, i så fall vilka?

Svar: För att bibehålla och utveckla serviceunderlag bör vissa stadsdelar eventuellt kunna prioriteras för t ex kompletteringsbebyggelse med bostäder. En kollektivtrafiknära bebyggelse kan ge stöd för att kunna behålla befintlig servicenivå för kollektivtrafik. Stadsdelar som kan anses vara sämre försörjda med kollektivtrafik är t ex Sköndal, Östberghöjden och Fagersjö.

9. Finns det några särskilda svårigheter eller utmaningar i Söderort? Beskriv.

Svar: Förvaltningen avger inget svar för denna fråga.

10. I förslaget till översiktsplan anges ett antal geografiska samband och utvecklingsområden. Finns det något av dessa man särskilt bör prioritera?

Svar: I förslaget till ny länsplan för transportinfrastruktur föreslås att medel avsätts för Gullmarsplan med syfte att bygga om terminalen och förbättra möjligheterna att klara av ökade trafikantströmmar. En utveckling av Gullmarsplan, som är söderorts största knutpunkt för kollektivtrafik, och anslutande områden är strategiskt viktigt och bör därför prioriteras.

11. Synpunkter på processen kring programmet.

Svar: Förvaltningen avger inget svar för denna fråga.

12-13. Tankar kring marknadsföring, kommunikation och budskap samt kring formerna för medborgardialog.

Svar: Vikten av samtal/kommunikation med medborgare, verksamhetsutövare m fl kan inte nog understrykas som källa och inspiration för utveckling av söderort, inte minst vad gäller visionsarbetet. En möjlighet som bör beaktas är att kommunikation mm sker inom ramen för samråd enligt Plan och bygglagen. Det kan gälla fördjupade översiktsplaner/områdesplanering, detaljplaner mm. På så vis garanteras ett brett samråd samtidigt som efterföljande planering underlättas eftersom vissa moment som t ex planprogram då redan är avklarade.

Förvaltningen anser att det vore lämpligt att pröva nya digitala former av interaktiv påverkan för befolkningen i Söderort. Nya tekniska lösningar och nya former för att presentera olika förslag i den kommunala planeringen för Söderort är positivt. Det skulle vara oerhört betydelsefullt om Söderort kunde bli en spjutspets i stadens arbete för att förvalta utmärkelsen som The intelligent community.

14. Hur bör genomförandet organiseras?

Svar: Förvaltningen avger inget svar för denna fråga.

15. I beskrivningen av de södra stadsdelarna används växelvis benämningen Söderort och södra ytterstaden. Vilken benämning är att föredra?

Svar: Benämningen söderort bör användas då uttrycket känns etablerat och anses omfatta området från södermalm och söderut. Södra ytterstaden kan tolkas som att enbart de yttre södra förorterna omfattas.

Slut

Bilagor: 1. Program för utvecklingen i Söderort, Stadsledningskontoret.